

Stervensuur

Van Mark Billingham verscheen eveneens bij uitgeverij Anthos

In het duister
Erfelijk belast
Uit de dood verrezen
Ten dode opgeschreven

Mark Billingham

Stervensuur

Vertaald door
Ernst de Boer en
Ankie Klootwijk

Anthos|Amsterdam

ISBN 978 90 414 2494 5

© 2013 Mark Billingham Ltd

First published in Great Britain in 2013 by Little, Brown

© 2014 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam, Ernst de Boer en Ankie Klootwijk

Oorspronkelijke titel *The Dying Hours*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Silas Manhood / www.silasmanhood.co.uk

Foto auteur Charlie Hopkinson

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor Katie. Ik ben ongelooflijk trots op je.

Wraak is een vorm van genade...

- Tim Lott, *Under the Same Stars*

Proloog

Hoeveel bloed?

Toen hij eindelijk de juiste website had gevonden, toen hij zich eenmaal door het zoetsappige gezever heen had geworsteld over dat het leven de moeite waard was en dat je professionele hulp moest zoeken, toen hij eenmaal een site had gevonden die hem echt vertelde wat hij wilde weten, was dat de enige vraag die ze niet hadden beantwoord. Alle andere info was er: hoe en waar je moest snijden, dat het badwater hielp de lichaamstemperatuur te verhogen waardoor de aderen opzwellen of zoiets. Ervoor zorgde dat het bleef stromen...

Het was irritant, want toen hij eenmaal had besloten wat hij ging doen, wilde hij ook graag alles tot in de puntjes regelen. Alle informatie paraat hebben. Dus hoeveel bloed moest het lichaam nu verliezen voor... het einde? Liters, vermoedelijk. Het lijkt erop dat het al behoorlijk wat is kwijtgeraakt. Hij ziet de bruinrode wolken wervelen in het water, ziet ze zinken en ronddraaien tot er geen plekje meer over is dat niet rood is. Tot hij het mes op de bodem van het bad niet meer kan zien.

Verbijsterend gewoon, hoeveel bloed er vrijkomt.

Hij denkt er nog een paar minuten over na en komt dan tot de slotsom dat het uiteindelijk niet veel uitmaakt. Hij mag dan misschien niet precies weten hoeveel bloed het lichaam moet verliezen, hoeveel pints of liter of hoe dat tegenwoordig ook heet, maar er is één duidelijk

antwoord, en dat staat als een paal boven water.

Genoeg.

Het is ook niet pijnlijk, tenminste niet na die eerste sneden, die belist wel zeer hebben gedaan. Hij had gelezen dat het een tamelijk vreedige manier van heengaan was, zeker vergeleken bij andere, die toch al niet in aanmerking kwamen. Dit was volmaakt. Het gaf een hoop troep, maar het was volmaakt.

Er is nog een andere vraag waarmee hij zo nu en dan heeft geworsteld sinds zijn besluit vaststond, en voor zover hij weet is er geen website die hem hiermee ook maar een steek verder kan helpen.

Wat komt er hierna?

Hij is nooit in de verste verte gelovig geweest, heeft nooit iets opgehad met vrome fanatici, maar nu vraagt hij het zich onwillekeurig af. Op dit moment, nu hij hier zit. Godsamme, is het peil van het badwater echt gestegen? Is er echt zoveel bloed?

Dus... het hierna, het wat er hierna ook mag komen, het hierna maals...

Niets, waarschijnlijk. Dat heeft hij altijd gedacht, gewoon duisternis, net als wanneer je slaapt en nergens over droomt. Eigenlijk zo gek nog niet, denkt hij, gezien de ellende die de meeste mensen hun hele leven te verstouwen krijgen, maar toch zou het mooi zijn als er iets meer te beleven was dan dat. Geen wolken en harpen, koren en al die onzin, maar... nou ja, vreedigheid of zoiets.

Ja, vreedigheid zou wel mooi zijn. Rust.

Hij kijkt op als de man in het bad, degene die eigenlijk leeg ligt te bloeden, weer begint te jammeren.

‘Stil. Ik heb het je toch gezegd?’

De man in het bad beweegt, zijn bleke lijf maakt een piepend geluid over de bodem van het bad. Hij begint om zich heen te maaien, te gillen en te blèren, blaast snottebellen en spuit bloed over de tegels, en er klotsen golven helderrood water over de rand op de badmat.

De man die vanaf de toiletpot naar hem kijkt, gaat iets verzitten en verplaatst zijn voeten om het water te ontwijken. ‘Rustig maar,’ zegt hij. Hij legt zijn tijdschrift voorzichtig opzij en buigt zich naar de gestalte in het bad toe. ‘Doe maar rustig aan, ouwe jongen, en neem nog een flinke slok van die whisky.’ Hij knikt naar de met bloed besmeurde

fles aan het voeteneind van het bad. ‘Dat helpt, heb ik gelezen. Neem nog een slok, doe je ogen dicht en laat je wegglijden, hm?’ Hij reikt naar zijn tijdschrift.

‘Het is bijna voorbij, dat beloof ik...’

I

De brug over

Tom Thorne boog zich voorover en pakte het glazen flesje voorzichtig van het nachtkastje. Het was al open, de witte dop lag naast de injectie-naald, een paar druppels melkachtige vloeistof vormden een plasje onder de punt van de naald. Hij pakte het flesje op en rook eraan. De vage geur kwam hem niet bekend voor; iets wat op pleisters of desinfecteermiddel leek. Hij hield het voor het gezicht van de vrouw die achter hem stond.

‘Wat denk jij?’

Hij had het afgelopen halfuur goed rondgekeken in het huis. In de badkamer had hij een heleboel medicijnen aangetroffen, maar dat was niet zo verwonderlijk gezien de leeftijd van de betrokkenen. Er leek niets overhoopgehaald te zijn en er waren geen sporen van braak, afgezien van de kapotte ruit in de achterdeur. En dat kwam door de vrouw die nu aandachtig aan het flesje rook, een jonge agente, Nina Woodley. Haar collega en zij waren als eersten ter plaatse geweest nadat de oproep was binnengekomen.

‘Het is insuline,’ zei Woodley ten slotte. ‘Mijn broer heeft suikerziekte, vandaar...’

Thorne zette het flesje terug. Hij trok de dunne latex handschoenen uit en propte ze terug in de zak van zijn politievest.

‘Het punt is,’ zei Woodley, ‘dat je het normaal gesproken alleen op recept krijgt.’

‘En?’

‘Er zit geen etiket op het flesje.’

Ze keken allebei om toen de deur van de slaapkamer openging en een van de agenten die buiten stond geposteerd zijn hoofd naar binnen stak. Voordat de agent iets kon zeggen drong de dienstdoende arts zich langs hem heen; jong, rode wangen, een rugbytype. Hij onderzocht de lijken slechts enkele minuten, terwijl Thorne vanuit een hoek van de kamer toekeek. Beneden timmerde Woodley een plaat mdf voor de kapotte ruit en zette een andere agent thee voor iedereen.

‘Goed,’ zei de arts. Hij deed zijn tas dicht en keek op zijn horloge om het precieze tijdstip voor de overlijdensverklaring vast te stellen. ‘Dood geconstateerd.’ Hij klonk veel opgewekter dan gepast was om kwart voor vier ’s nachts op een druilerige oktoberdag.

Thorne knikte, nu de formaliteiten waren afgerond.

‘Mooi rechttoe-rechtaan-geval voor je.’

‘Hoe lang?’ vroeg Thorne.

De dokter keek nog even snel naar de lijken, alsof een laatste blik misschien nog verschil zou kunnen maken. ‘Minstens vierentwintig uur, waarschijnlijk iets langer.’

‘Dat klopt dan wel,’ zei Thorne. De noodoproep was even na één uur ’s nachts binnengekomen. Een van de kinderen – een man die nu in Edinburgh woonde – maakte zich zorgen omdat hij zijn ouders al sinds de late namiddag van de vorige dag niet had kunnen bereiken. Ze namen allebei hun mobieltje vaak niet op, had hij de meldkamer verteld, maar er was geen reden waarom ze de vaste telefoon niet zouden opnemen.

Bij het doorzoeken van het huis, een uur geleden, had Thorne beide mobiele telefoons naast elkaar in de woonkamer aangetroffen, elk met een stuk of vijf gemiste oproepen.

‘Aangenomen dat ze om een uur of negen, tien zijn gaan slapen,’ zei de dokter, ‘zijn ze vrij snel daarna overleden, vermoed ik. Het hangt er natuurlijk van af wat ze hebben gedaan, hoe lang ze hebben gewacht voordat ze... begrijp je, maar insuline is een goede manier om het te doen. De juiste dosering, dan is het in ongeveer een uur voorbij.’

‘Juist.’

‘Bijzonder populair onder artsen, trouwens. Als methode om er een

eind aan te maken, bedoel ik. Vooropgesteld dat je die neiging zou hebben.’

Thorne knikte, en bedacht dat smerissen een grotere kans liepen ‘die neiging te hebben’ dan vrijwel alle anderen die hij kende. Hij vroeg zich af hoe de meesten van hen het zouden aanpakken.

Hoe hij het zou aanpakken.

De deur ging weer open en Woodley verscheen. ‘De recherche is er.’

‘Daar gaan we,’ zei Thorne. ‘Nou kunnen we lachen.’

‘Dan laat ik het verder aan jou over,’ zei de arts.

Thorne zei: ‘Goed, bedankt,’ en zag hoe de dokter zijn jasje van de hoek van het bed pakte en de kamer uit liep zonder de moeite te nemen om de deur achter zich dicht te doen. Pillen, hoogstwaarschijnlijk, was Thornes conclusie, maar hij dacht dat als de nood hoog genoeg was, hij ook nog wel op andere ideeën zou kunnen komen.

Alleen jammer dat de snelste methoden ook de meeste rotzooi gaven.

Hij draaide zich om en keek naar de lichamen op het bed.

Ze zien er moe uit, dacht Thorne. Alsof ze er genoeg van hadden. Flinterdunne huid op het gezicht van de vrouw. De man: spinnenwebben van gebarsten adertjes op zijn wangen...

Hij hoorde de stemmen al vanuit de gang beneden; een verveeld, nasaal nep-Cockneyaccent: ‘Hierboven, toch?’ Zware voetstappen op de trap voordat de man in de deuropening verscheen en daar bleef staan terwijl hij de kamer vluchtig opnam.

Inspecteur Paul Binns werkte op bureau Lewisham, net als Thorne, maar de recherche zat op een andere verdieping, zodat ze elkaars pad maar een paar keer hadden gekruist in de drie maanden dat Thorne er nu werkte. Binns was een paar jaar jonger dan Thorne, ergens halverwege de veertig, en hij had heel wat minder gewicht mee te torsen. Het weinige haar op zijn hoofd had hij afgeschoren en met zijn grijze pak en een stropdas waarmee je mensen op kleurenblindheid zou kunnen testen deed hij een weinig geslaagde poging om niet op een karikatuur van een doodgraver te lijken. Hij gaf Thorne een knikje en liep naar het bed alsof hij rondneusde op de meubelafdeling van een warenhuis.

‘Goed,’ zei hij na een minuut. ‘Wat doe ik hier?’

Voordat Thorne kon antwoorden, kwam er een melding binnen van

een van de surveillanceauto's van zijn team. Een feestje in de wijk Kidbourne dreigde uit de hand te lopen, en er werd geopperd dat het misschien goed zou zijn als Thorne erheen ging. Hij zei dat hij nog bezig was, gaf twee auto's opdracht naar Kidbourne te gaan en zette toen het geluid van zijn portofoon zachter. 'Ik heb een van mijn agenten gevraagd je te bellen,' zei hij.

'Ja, hoe ik hier terechtgekomen ben weet ik wel.' Het knikje vanuit de deuropening had al duidelijk gemaakt dat de rechercheur geen tijd aan beleefdheden wenste te verspillen. Hij wees naar de lijken en trok zijn manchetten naar beneden. 'Uitgemaakte zaak, toch?'

Precies wat de arts had gezegd.

Thorne ging aan het voeteneind van het bed naast Binns staan. 'Er klopt iets niet.'

Binns sloeg zijn armen over elkaar en onderdrukte ternauwernood een zucht. 'Nou vooruit, laat maar horen dan.'

'De vrouw heeft haar gebit uitgedaan,' zei Thorne.

'Wát?'

'Een kunstgebit. Bovenkaak. Het ligt in een plastic doosje in de badkamer, waar ze het waarschijnlijk elke avond opbergt.'

'En?'

'Je doet je gebit uit als je naar bed gaat. Wanneer je gaat slapen, begrijp je? Dat doe je op een gewone avond. Maar toch niet als je van plan bent... dit te doen? Dat doe je niet als jij en je man van plan zijn een overdosis insuline te nemen en in elkaars armen in slaap te vallen. Niet als je weet dat je nooit meer opstaat.'

Binns staaarde hem aan.

'Zo had ze niet gevonden willen worden,' zei Thorne.

'Je hebt haar zeker gekend?' Binns schudde zijn hoofd, snoof en knipte met zijn vingers. 'En verder?'

Thorne ademde diep in en lette erop dat zijn stem vriendelijk en kalm bleef klinken. 'Waar hadden ze de insuline vandaan? Er zit geen etiket op het flesje, het is dus niet voorgeschreven. In de rest van het huis is niets te vinden wat erop wijst dat een van beiden diabetes was.'

'Ze kunnen het overal gekocht hebben.'

'Dat geldt ook voor derden.'

'Ik vind het nog niet erg spannend klinken.'

‘Waar komt het vandaan?’

‘Weet ik veel?’ zei Binns. ‘Internet? Ik heb beneden een computer zien staan.’

‘Dat denk ik niet.’

‘Kom op, op internet kun je alles vinden, als je maar goed zoekt.’

‘Misschien.’

‘Als je jezelf van kant wilt maken, vind je wel een methode, zo is het toch?’

Thorne zei niets.

‘Dus dat is het?’ vroeg Binns. ‘Het kunstgebit en de insuline? Meen je dat nou?’

Thorne staaarde weer omlaag naar de lichamen van John en Margaret Cooper, respectievelijk vijfenzeventig en drieënzeventig jaar oud. Het dekbed was hoog opgetrokken, maar het was duidelijk dat Margaret Coopers arm om de borst van haar man was geslagen en dat haar gezicht tegen zijn schouder gedrukt lag. Lepeltje-lepeltje, dacht hij. In sommige van die oude liedjes waar zijn moeder vroeger naar luisterde lagen stelletjes ‘lepeltje-lepeltje’ en koerden ze lieve woordjes tegen elkaar, dezelfde liedjes die dit echtpaar in hun tienerjaren misschien op de radio gehoord had. De mond van de oude vrouw hing een beetje open. De wangen waren ingevallen. De bovenlip viel naar binnen op de plaats waar het gebit anders zou hebben gezeten. De lippen van haar man weken van elkaar en lieten vergeelde tanden zien, en nog net een klein randje van een grijzige tong. Zijn ogen waren stijf dichtgeknepen.

Ze waren dicht tegen elkaar aan gestorven, maar Thorne vond dat ze er niet bepaald vredig uitzagen.

‘Anders nog iets?’ vroeg Binns. ‘Ik heb nog papierwerk af te handelen.’

Er was nóg iets. Thorne wist dat er nog iets was.

Zijn oog was erop gevallen in die eerste paar seconden dat hij de kamer voor het eerst betrad: een stukje visuele informatie dat niet logisch was, maar dat zijn hersens tot nu toe niet volledig hadden verwerkt. Een vorm of een schaduw, iets wat niet klopte. Het wilde hem maar niet te binnen schieten, als een liedje dat hij herkende, maar niet kon plaatsen.

Zo onopvallend mogelijk keek hij nog eens rond.

De kast: dicht. De gordijnen: dichtgetrokken. Cosmetica en andere spulletjes op de kaptafel: haarborstel, portemonnee, vochtige doekjes. Een paar munten in een porseleinen kommetje. Een peignoir over een stoel, herenkleding netjes opgevouwen op een andere. Schoenen en pantoffels eronder. Een balpen, een boek en een brillenkoker op het nachtkastje van de vrouw, een puzzelboekje op de vloer naast het bed, een grote zwarte handtas hing aan het voeteneind. Het flesje en de injectiespuit aan de kant van de man. Een halfleeg glas water. Een tube zalf, een potje tijgerbalsem...

Wat paste er niet in het plaatje?

‘Ze hebben geen briefje achtergelaten,’ zei Thorne.

Binns draaide zich om en leunde tegen het bed. ‘Je weet dat dat niks zegt,’ zei hij.

Dat wist Thorne heel goed, maar het was alles wat hij kon verzinnen zolang hij niet had weten te ontdekken wat hem werkelijk dwarszat. Zijn vriend Phil Hendricks had hem veel over zelfmoord verteld in de laatste zaak waaraan ze hadden samengewerkt... de laatste zaak waaraan Thorne als rechercheur had gewerkt. De patholoog had toen net een seminar over dat onderwerp gevolgd en Thorne met veel genoeg tekst en uitleg gegeven. Feit was dat in het merendeel van de gevallen mensen die zelfmoord pleegden geen briefje achterlieten. Een van de vele mythen.

‘Ik weet trouwens wel waar je mee bezig bent,’ zei Binns.

‘O, ja?’ Thorne negeerde een salvo van gekwetter uit zijn portofoon. Melding van vermoedelijke inbraak in Brockley. Het geweld op het feestje in Kidbourne escaleerde. ‘Ik ben een en al oor.’

Binns glimlachte. ‘Ja, ik bedoel, gezien waar je vroeger zat en waar je nu zit is het volkomen begrijpelijk dat je je kapot verveelt. Logisch dat je iets gewoons als dit wilt opblazen tot iets... iets anders.’ Terloops keek hij op zijn mobieltje, dat hij al die tijd in zijn hand had gehouden. ‘Ik begrijp het, jongen. Ik voel met je mee, echt.’

Je wrijft het me in, dacht Thorne.

‘God weet wat ik in jouw plaats zou doen.’

‘Je zou je wezenloos ergeren aan bijdehante rechercheurs die denken dat ze alles weten.’